

Cesvaines novada bāriņtiesas 2019.gada pārskats

29.03.2020.

Cesvainē

1. Pamatinformācija

Cesvaines novada bāriņtiesa (turpmāk – tekstā bāriņtiesa) ir Cesvaines pilsētas ar lauku teritoriju domes 1997.gada 2.aprīlī izveidota iestāde, kas attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā kārtro aizgādības, aizbildnības, adopcijas un bērnu personisko un mantisko tiesību un interešu aizsardzības jautājumus, kā arī izdara apliecinājumus un pilda citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

Bāriņtiesā lietas tiek izskatītas sēdēs administratīvā procesa kārtībā, lēmumi tiek pieņemti koleģiāli (izņemot vienpersoniskos lēmumus, pamatojoties uz Bāriņtiesu likuma 23.pantu). Darba organizācija notiek saskaņā ar Bāriņtiesu likumu, Cesvaines novada bāriņtiesas nolikumu, lietu veidošanas un izskatīšanas kārtību, Ētikas kodeksu, kā arī Bāriņtiesā tiek veiktas šādas darbības: veiktas sarunas un sastādīti sarunu protokoli, pārbaudīti bērnu dzīves apstākļi un sastādīti dzīves apstākļu pārbaudes akti, apskatīti dabā nepilngadīgajiem piekritošie nekustamie īpašumi un sagatavoti to apskates akti, sagatavoti pieteikumi apliecību sociālo garantiju nodrošināšanai izgatavošanai, sagatavoti lēmumu projekti, sastādīti saņemtās un sniegtās informācijas protokoli, iesniegtas prasības tiesās un nodrošināta dalība tiesas sēdēs, veikti apliecinājumi, pieņemti apmeklētāji, u.c. Bāriņtiesa veic datu ievadi Nepilngadīgo personu atbalsta informācijas sistēmā.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

Budžeta informācija. Bāriņtiesa 2019.gadā bija plānojusi izlietot 32 580.00 euro, tika izlietojusi 26 139.00 euro, no tā atlīdzībai – 24 668.00 euro, no tā darbinieku mēneša amalgām 19 718.00, darba devēja sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksām 4 826.00 euro, darba devēja izdevumiem veselības, dzīvības un nelaimes gadījumu apdrošināšanai - 124,00 euro.

Precēm un pakalpojumiem – 1 471.00, no tā sakaru pakalpojumiem – 85,00 euro, izdevumiem par saņemtajiem apmācības pakalpojumiem – 600,00 euro, tipogrāfijas pakalpojumiem 15,00 euro, kopēšanas, tulkošanas pakalpojumiem 45,00 euro, iekārtas, inventāra un aparātūras apdrošināšanai 1,00 euro, dalības maksai un biedru naudai – 122.00 euro, pasta vērtszīmēm – 120.00 euro, kancelejas precēm – 95.00 euro, izdevumiem par precēm iestādes administratīvās darbības nodrošināšanai 108,00 euro, datorprecēm – 279,00 euro, saimniecības precēm 1,00 euro. Iekasēta valsts nodeva par apliecinājumu un citu uzdevumu veikšanu bāriņtiesā 2019.gadā - 1740,64 euro.

Budžeta finansējums un tā izlietojums

N. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gada (faktiskā) izpilde (EUR)	Pārskata gada (faktiskā) izpilde (EUR)	Kārtējā gada plāns
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai	24 272	26 139	34 685
1.1	Valsts mērķdotācija	-	-	-
1.2	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	-	-	-
1.3	Ārvalstu finansiālā palīdzība	-	-	-
2.	Izdevumi kopā	24 272	26 139	34 685
2.1	t.sk., uzturēšanas izdevumi (kopā)	-	-	-
2.2	t.sk., izdevumi, kapitālieguldījumiem	-	-	-

Iestādes darbības rezultāti

Bāriņtiesas sēdes tiek plānotas un organizētas, atsaucoties uz saņemtajiem iesniegumiem un izskatāmajām lietām, atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajiem termiņiem. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 23.pantu, ja bērna dzīves apstākļu pārbaudē vai citādi atklājas, ka bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos, kā arī tad, ja bērna turpmākā atrašanās ģimenē var apdraudēt viņa veselību vai dzīvību, bāriņtiesas amatpersona var vienpersoniski pieņemt lēmumu par: 1) bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem; 2) bērna izņemšanu no aizbildņa ģimenes un aizbildņa atstādināšanu no pienākumu pildīšanas; 3) bērna izņemšanu no audžuģimenes, kā arī, ja bērns vai viņa likumiskais pārstāvis nepiekrīt bērna, kuram radušies psihiski vai uzvedības traucējumi

alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošo vielu lietošanas dēļ vai kurš cietis no vardarbības, obligātai ārstēšanai vai sociālajai rehabilitācijai vai nepamatoti vēlas to pārtraukt, bāriņtiesa, ja tas nepieciešams bērna interešu aizstāvībai, vienpersoniski pieņem lēmumu par bērna obligāto ārstēšanu vai sociālās rehabilitācijas saņemšanu. Bāriņtiesa ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc vienpersoniska lēmuma pieņemšanas sasauca sēdi, lai lemtu par: 1) pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu bērna vecākiem; 2) bērna atgriešanos aizbildņa ģimenē vai aizbildņa atcelšanu, vai atlaišanu no pienākumu pildīšanas; 3) bērna atgriešanos audžuģimenē vai uzturēšanās izbeigšanu tajā; 4) bērna obligāto ārstēšanu vai sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanu.

2019.gadā bāriņtiesai nav nācies pieņemt vienpersoniskos lēmumus.

2019.gadā ir notikušas 10 bāriņtiesas sēdes. Sēdēs piedalījušies administratīvā procesa dalībnieki, personu pārstāvji, institūciju pārstāvji. 2019.gadā bāriņtiesā pieņemti 9 lēmumi.

Lēmumi lietās par prasības iesniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu – 2; lēmumi par aizbildņa iecelšanu – 1; lēmumi par aizbildņa atlaišanu no aizbildņa pienākumu pildīšanas – 2; lēmumi par atļauju šķērsot LR valsts robežu, izceļot no LR un uzturēties citā ģimenē ārvalstī – 1; lēmumi par atļauju šķērsot LR valsts robežu, izceļot no LR – 2; lēmumi lietās par bērna mantas pārvaldīšanu, par īpašuma iegūšanu nepilngadīgajam – 1.

Par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana

Bāriņtiesu likuma 17.panta 5.punktā noteikts, ka bāriņtiesa informē pašvaldības sociālo dienestu par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un kurām nepieciešama palīdzība. 2019.gadā bāriņtiesa sniegusi informāciju Cesvaines Sociālajam dienestam par 2 ģimenēm, kurās kopā atrodas 3 bērni.

Bāriņtiesa aicinājusi uz pārrunām personas ar mērķi vērst vecāku uzmanību uz bērna audzināšanas problēmām, iespējamo palīdzību un likumā noteikto atbildību. Novada iedzīvotāji izmanto iespēju konsultēties bāriņtiesā gadījumos, kad bērna vecāku starpā ir domstarpības; ja kāds no vecākiem izmanto savas tiesības ļaunprātīgi; mantošanas jautājumos; bāriņtiesas kompetencē esošo apliecinājumu jautājumos u.c. Pašvaldības iedzīvotāji izmantojuši iespēju saņemt palīdzību bāriņtiesā gadījumos, kad nepieciešams sakārtot jautājumu par uzturlīdzekļiem bērnam. Šajos gadījumos bāriņtiesa sniegusi konsultācijas vecākiem par uzturlīdzekļu saņemšanas iespējām, kā arī palīdzējusi aizpildīt dokumentus tiesu izpildītājiem un Uzturlīdzekļu garantiju fondam. Bāriņtiesa sniegusi palīdzību vecākiem, aizpildot iesniegumus tiesai par pagaidu aizsardzību no vardarbības civilprocesuālā kārtībā.

Aizgādība. Līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība - vecāku pienākums līdz bērna pilngadības sasniegšanai rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās.

2019.gadā nav ierosināta neviena administratīvā lieta par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem. Pārskata gadā par vienu no vecākiem bāriņtiesa lēmusi par prasības celšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu, un tika iesniegusi prasības pieteikumu tiesā. Ar tiesas spriedumu atņemtās aizgādības tiesības 3 vecākiem. Bāriņtiesa pieņēmusi 1 lēmumu par bērna mantas pārvaldīšanu - par īpašuma iegūšanu nepilngadīgajam.

Ārpusģimenes aprūpe tiek nodrošināta bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, un to nodrošina aizbildņi, audžuģimenes vai bērnu aprūpes iestādes.

Aizbildnība - ārpusģimenes aprūpes forma, kad bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības, iecel aizbildni, kurš turpmāk bērnam aizvietos vecākus.

Audžuģimene - ģimene, kas bāreņim vai bez vecāku gādības palikušam bērnam nodrošina īslaicīgu aprūpi līdz brīdim, kamēr bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, tiek adoptēts vai viņam nodibināta aizbildnība.

Ārpusģimenes aprūpē 2019.gadā atrodas 7 pašvaldības bērni: 6 bērni atrodas aizbildņu ģimenēs, 1 bērns ievietots audžuģimenē. Vēl bāriņtiesas pārraudzībā ir 6 aizbildnībā esoši bērni no citām pašvaldībām, kuri kopā ar aizbildņiem dzīvo pašvaldības administratīvajā teritorijā. Nevienš no Cesvaines novada pašvaldības bērniem neatrodas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās

rehabilitācijas institūcijā. Pārskata gadā bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par aizbildņa iecelšanu 1 bērnam, lēmumu par aizbildņa atlaišanu no aizbildņa pienākumu pildīšanas 1 bērniem, no tā vienam bērnam pēc pilngadības sasniegšanas. Ar bāriņtiesas lēmumu uz 2019.gada 31.decembri bija 6 aizbildņi (1 - bērna vecvecāki, 4 - citi bērna radnieki, 1 - cita persona). Ārpus novada audžuģimenēs ievietots 1 bērns (Madonas novada audžuģimenē). Par vienu ārpusģimenes aprūpē esošu bērnu bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu dot atļauju šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu, izceļot no Latvijas Republikas un uzturēties citā ģimenē ārvalstī.

Jēdziens „viesģimene” ir attiecināms uz gadījumiem, kad persona (laulātie) vēlas sniegt atbalstu bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādē ievietotam bērnam. Viesģimenes statuss pārskata gadā netika piešķirts nevienai ģimenei.

Adopcija – tiesisks process, kura rezultātā bērns juridiski pilnībā iekļaujas adoptētāju ģimenē tā, it kā būtu tajā piedzimis. Adopcijas uzdevums ir radīt bez vecāku gādības palikušajiem bērniem apstākļus audzināšanai ģimenē, nodrošinot stabilu un harmonisku dzīves vidi ilgtermiņā. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 31.panta pirmā daļa paredz - lai bērna attīstībai nodrošinātu ģimenisku vidi, tiek atbalstīta adopcija. Bāriņtiesā divas personas ir iesniegušas adopcijas pieteikumu, vēlējušās adoptēt ārpusģimenes aprūpē esošus bērnus.

Aizgādība ir personas ar ierobežotu rīcībspēju personīgo un mantisko interešu, kā arī mantojuma aizsardzības forma. Aizgādnis ir persona, ko ieceļ vai atbrīvo no tās pienākumiem bāriņtiesa, pamatojoties uz tiesas spriedumu par aizgādības nodibināšanu vai izbeigšanu, vai arī saskaņā ar notāra taisīto notariālo aktu par aizgādības nodibināšanu mantojumam.

Cesvaines novadā pārskata gadā nav aizgādībā esošu personu. Bāriņtiesa nav lēmusi par aizgādņa tiesību un pienākumu apjoma grozījumiem.

Tiesas, tiesībsargājošās iestādes. Bāriņtiesa, atbilstoši Bāriņtiesu likuma 50.pantam, pēc tiesas pieprasījuma sniedz atzinumus, kas nepieciešami šādos gadījumos: 1) lai noteiktu kārtību, kādā izmantojamas saskarsmes tiesības un tiesības uzturēt personiskas attiecības un tiešus kontaktus ar bērnu; 2) viena vecāka atsevišķas aizgādības noteikšanai; 3) aizgādības tiesību atņemšanai un atjaunošanai; 4) paternitātes atzīšanai vai apstrīdēšanai; 5) citos Civilprocesa likumā paredzētajos gadījumos. Saskaņā ar Civilprocesa likuma normām bāriņtiesa tiek pieaicināta prasījumos, kas skar bērnu (par bērna dzīvesvietu, bērna aprūpes kārtību, saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, aizliegumu bērna izvešanai no valsts), kā arī bāriņtiesai ir tiesības un pienākums pašai sniegt prasību tiesā. Bāriņtiesa kā institūcija piedalījies tiesas sēdēs lietās par saskarsmes tiesības izmantošanas kārtības noteikšanu; kā prasītājs lietās par aizgādības tiesību atņemšanu; kā pārstāvis lietās par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanu nepilngadīgajiem. Bāriņtiesa tiesai, pēc tiesas pieprasījuma, ir sniegusi pieprasītās ziņas par augstāk minētajiem jautājumiem.

Bāriņtiesas lietvedībā esošās lietas uz 2019.gada 31.decembri:

Aprūpes un aizgādības tiesību atņemšana un atjaunošana	29
Bērna mantas pārvaldība	2
Sociālo pabalstu un apgādnieka zaudējuma pensiju izmaksa	6
Lietas par atzinumu sniegšanu tiesai	12
Adopcijas lietas	2
Aizbildnības lietas	11
Bērnu nodošana aprūpē citai personai	2
Audzūģimenes un bērnu ievietošana audžuģimenēs	1
Aizgādības lietas (personām un mantojumam)	0
Vecāku, vecāku un bērnu domstarpības	4
KOPĀ	69

Pārskata gadā ierosinātas 4 administratīvās lietas.

Dokumentu aprīte bāriņtiesā – sarakste ar juridiskām un fiziskām personām: nosūtītie dokumenti - 223, saņemtie dokumenti – 280, izskatīti 30 iesniegumi.

Apliecinājumi. Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 2.panta otrajā daļā noteikto novados, kuros nav teritoriālā iedalījuma vienību, bāriņtiesa Civillikumā noteiktajos gadījumos sniedz palīdzību mantojuma lietu kārtošānā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus un pilda citus šā likuma 61.pantā norādītos uzdevumus, ja šajos novados nav notāra.

No Bāriņtiesu likuma 61.pantā deleģētajiem uzdevumiem bāriņtiesa 2019.gadā: izdarīti 195 apliecinājumi un citi Bāriņtiesu likuma VII un VIII nodaļā noteiktie uzdevumi. Bāriņtiesas apliecinājums juridiskā spēka ziņā pielīdzināms notariālajam apliecinājumam. Iekasēta valsts nodeva 2019.gadā – 1740,64 euro.

3. Personāls. Bāriņtiesas darbinieku izglītība:

		Darbinieku skaits
Izglītība	Augstākā juridiskā	2
	Augstākā pedagoģiskā	3
Dzimums	sievietes	5
Vecuma grupas	30-39	1
	40-49	1
	50 - 59	2
	60 - 69	1

Bāriņtiesas sastāvā ir bāriņtiesas priekšsēdētājs un trīs bāriņtiesas locekļi.

Bāriņtiesas darba nodrošināšanai pieņemts darbā bāriņtiesas sekretārs.

Bāriņtiesas darbinieku vidējais vecums 50 gadi.

Bāriņtiesas darbinieku kvalifikācija atbilst Bāriņtiesu likuma prasībām.

Bāriņtiesas amatpersonu profesionālā kvalifikācija: visiem darbiniekiem ir otrā līmeņa augstākā akadēmiskā izglītība. Visas amatpersonas ir apguvušas 2006.gada 5.decembra Ministru kabineta noteikumos Nr.984 “Noteikumi par bāriņtiesas priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieka un bāriņtiesas locekļa mācību programmas saturu un apmācības kārtību” noteikto profesionālās izglītības mācību programmu “Bāriņtiesas organizācija un vadība”.

Lai nodrošinātu Bāriņtiesu likuma 5.panta 6.punktu pašvaldības pienākumu nodrošināt mērķtiecīgi organizētu konsultatīvu, izglītojošu un psiholoģisku atbalstu bāriņtiesas priekšsēdētājam, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietniekam un bāriņtiesas locekļiem, lai pilnveidotu viņu profesionālo kompetenci un profesionālās darbības kvalitāti, 2019.gadā bāriņtiesas priekšsēdētāja un bāriņtiesas locekļi apmeklējuši 6 trīs stundas garas supervīzijas nodarbības. Supervīzija ir refleksija par jautājumiem, kas ir saistīti ar darbu un profesionālo darbību. Galvenais supervīzijas rezultāts ir profesionālās efektivitātes paaugstināšana. Supervīzija var ietvert dažādu jautājumu risināšanu, piemēram, izprast savas profesionālās robežas, sadarbību komandā, darba stratēģijas, stresa faktoru samazināšanai un profesionālās izdegšanas novēršanai, konkrētu gadījumu risināšanai.

Bāriņtiesai izveidojusies pārsvarā veiksmīga sadarbība ar valsts un pašvaldību iestādēm, saņemts pašvaldības atbalsts, izpratne un novērtējums. Bāriņtiesā veikta zināšanu un prasmju pilnveide, raksturīgs kolēģu atbalsts un padoms. Bāriņtiesas darbinieku darbību raksturo: spēja pieņemt lēmumus ārkārtas situācijās, profesionalitāte, neietekmējamība no procesā iesaistītajām pusēm, neitralitāte, pieredze, sadarbība ar kolēģiem, vēlēšanās iedziļināties un maksimāla izpratne darba jautājumos, atbildība un iniciatīva, spēja tikt galā ar agresīviem apmeklētājiem, spēja atzīt un labot savas kļūdas. Bāriņtiesas darbu apgrūtināošās puses: nepamatota aizskaroša informācija komunikācijā ar apmeklētājiem un mēdijos, fiziskais un emocionālais apdraudējums, veicot amata pienākumus, komplikētas un sarežģītas lietas. Bāriņtiesas darbinieki tiek informēti par aktuāliem

darba jautājumiem - lietu izskatīšanā, izmaiņām normatīvajos aktos, pašvaldības aktualitātēm u.c., darba organizatoriskajās sanāksmēs, kad bāriņtiesas locekļi pilda amata pienākumus. Bāriņtiesa darbojas Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijā ar mērķi sekmēt bāriņtiesu darbinieku profesionālo izaugsmi, apspriest normatīvo aktu projektus un izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem, risināt jautājumus bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidošanā un citus bāriņtiesu kompetencē esošos jautājumus, popularizēt pozitīvo pieredzi bāriņtiesu darbā.

4. Komunikācija ar sabiedrību

Bāriņtiesai regulāri notiek sadarbība darbā ar ģimenēm un bērniem ar Cēsaines Sociālo dienestu un Sociālā dienesta psihologu. Bāriņtiesa sadarbojas ar Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Madonas iecirkņa policijas inspektoriem nepilngadīgo likumpārkāpumu gadījumos un bērnu tiesību aizsardzības jomā, kā arī sadarbojas ar Valsts Probācijas dienesta Madonas teritoriālo struktūrvienību. Bāriņtiesai izveidojusies laba sadarbība ar Cēsaines vidusskolas un Cēsaines pirmsskolas izglītības iestādes administrāciju un pedagogiem. Lai nodrošinātu bērna vai aizgādībā esošās personas optimālu tiesību un interešu aizstāvību, bāriņtiesa sadarbojas ar: citām bāriņtiesām; ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām; veselības aprūpes iestādēm. 2019.gadā bāriņtiesa ir sadarbojusies ar Latvijas SOS bērnu ciemata Gulbenes ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru "Airi vecākiem", sadarbības rezultātā Cēsainē darbojās atbalsta grupa aizbildņu ģimenēm un audžuģimenēm, kurās ievietoti pašvaldības bērni. Bāriņtiesa sadarbojusies ar LR Iekšlietu ministrijas Informācijas centru, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru, Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrāciju; Tieslietu ministriju; pašvaldības Administratīvo komisiju nepilngadīgo likumpārkāpumu gadījumos. Sadarbības formas – dzīves apstākļu pārbaudes, profilakses reidi, pārrunas, informācijas pieprasījumi un sniegšana, starpinstitucionālas sanāksmes, risku izvērtēšana, un citas.

5. Nākamā gadā plānotie pasākumi

Saskaņā ar Bāriņtiesu likuma normām bāriņtiesa attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā kārtos aizgādības, aizbildības, adopcijas un bērnu personisko un mantisko tiesību un interešu aizsardzības jautājumus, kā arī izdara apliecinājumus un pilda citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus. Svarīgas ir visas lietas, un tās jāizskata noteiktajā kārtībā.

Bāriņtiesai regulāri notiek sadarbība darbā ar ģimenēm un bērniem ar Cēsaines Sociālo dienestu un tā psihologu, lai pēc iespējas bērni paliktu ģimenē un bāriņtiesai savā darbībā nevajadzētu nonākt līdz aizgādības tiesību pārtraukšanai vecākiem, kā arī lai nodrošinātu bērna vai aizgādībā esošās personas tiesību un interešu aizstāvību.

Bāriņtiesas darbiniekiem jāturpina darbs pie darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanas, apmeklējot kursus, jāturpina darbība Supervīzijās sadarbībā ar Lubānas novada bāriņtiesu, tādējādi saņemot izglītojošu un psiholoģisku atbalstu un paaugstinot profesionālo efektivitāti konkrētu gadījumu risināšanā. Plānotās profesionālās izmaiņas: sekot līdzi normatīvo aktu grozījumiem, tiesu praksei, apmeklēt kursus un seminārus par bāriņtiesai aktuālām tēmām.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja S.Šķēla

Šķēla 64852031